

**Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»**

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____

«_____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасна курортна справа України»

Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»

Освітньо-професійна програма: «Курортна справа»

Інститут, факультет: Факультет туризму

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна курортна справа України» для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», ОПП «Курортна справа». 2021. 10 с.

Розробник:

Клапчук Володимир Михайлович, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи, доктор історичних наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Протокол від __ травня 2021 р., № __.

Завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи
01.06.2021 р.

Клапчук В.М.

Схвалено Науково-методичною радою факультету туризму.

Протокол від «__» _____ 20__ р., № __

Голова

Чорна Л.В.

«__» _____ 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: 241 <u>«Готельно-ресторанна справа»</u> (Освітньо-професійна програма «Курортна справа»)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>Курорти України (на вибір студента)</u>			
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Рівень вищої освіти: <u>магістр</u>	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Індивідуальні завдання: 18 год.			
Вид контролю: <u>екзамен</u>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання – 1/8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення основних компонентів і структури рекреаційних ресурсів та курортного господарства України.

Завдання: вивчення дисципліни «Сучасна курортна справа України» є вивчення особливостей природних рекреаційних ресурсів та їх застосування для організації та функціонування курортних і рекреаційних закладів України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- поняття рекреаційних ресурсів України;
- рекреаційне господарство України;
- проблеми та завдання рекреаційного господарства України;
- лікувально-курортне господарство України;
- розвиток курортної справи в Україні;
- технологію функціонування санаторно-курортної діяльності;
- особливості санаторно-курортної галузі як складової туристичної індустрії;
- поняття, зміст та розвиток санаторно-курортної справи;
- види та склад послуг санаторно-курортної закладів України;
- регіональні особливості розвитку санаторно-курортної закладів України;
- перспективні напрямки розвитку санаторно-курортної діяльності;
- територіальну організацію санаторно-курортного лікування;
- принципи організації санаторно-курортного лікування;
- загальну характеристику санаторно-курортного лікування в Україні;
- санаторно-курортне лікування системи кровообігу, захворювань нервової системи, органів травлення, органів дихання, опорно-рухового апарату, сечостатевої системи та інших захворювань;
- курорти України.

вміти:

- застосовувати набуті теоретичні знання та вміння у практичній роботі;
- аналізувати наявні рекреаційні ресурси для потреб оздоровлення населення та організації курортної справи;
- комплексно вивчати курорти та курортні зони України.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА РЕКРЕАЦІЙНОГО ТА КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.

Тема 1. Рекреаційне господарство України. Вступ. Поняття рекреаційних ресурсів України. Рекреаційне господарство України. Проблеми та завдання рекреаційного господарства України.

Тема 2. Лікувально-курортне господарство України. Вступ. Розвиток курортної справи в Україні.

Тема 3. Технологія функціонування санаторно-курортної діяльності. Вступ. Особливості санаторно-курортної галузі як складової туристичної індустрії. Поняття, зміст та розвиток санаторно-курортної справи. Види та склад послуг санаторно-курортної закладів України. Регіональні особливості розвитку санаторно-курортної закладів України. Перспективні напрямки розвитку санаторно-курортної діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛІКУВАННЯ.

Тема 4. Територіальна організація санаторно-курортного лікування. Вступ. Поняття санаторно-курортної діяльності. Територіальна організація санаторно-курортної діяльності. Принципи організації санаторно-курортного лікування. Загальна

характеристика санаторно-курортного лікування в Україні. Санаторно-курортне лікування системи кровообігу. Санаторно-курортне лікування захворювань нервової системи. Санаторно-курортне лікування захворювань органів травлення. Санаторно-курортне лікування органів дихання. Санаторно-курортне лікування захворювань опорно-рухового апарату. Санаторно-курортне лікування сечостатевої системи та інших захворювань.

Тема 5. Курорти України. Алушта. Бердянськ. Березівські мінеральні води. Буковель. Євпаторія. Кароліно-Бугаз. Коблеве. Куяльник. Миргород. Моршин. Сняк. Слов'янськ. Сойми. Східниця. Трускавець. Феодосія. Шаян. Ялта.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Організаційна структура рекреаційного та курортного господарства України												
Тема 1. Рекреаційне господарство України	12	2	2	0	0	8	11,5	1	0,5	0	0	10
Тема 2. Лікувально-курортне господарство України	12	2	2	0	0	8	11,5	1	0,5	0	0	10
Тема 3. Технологія функціонування санаторно-курортної діяльності	16	2	2	0	0	12	18	1	1	0	0	16
Тема 4. Територіальна організація санаторно-курортного лікування	20	4	4	0	0	12	20	1	1	0	0	18
Тема 5. Курорти України	30	6	4	0	0	20	29	2	1	0	0	26
Усього годин	90	16	14	0	0	60	90	6	4	0	0	80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Рекреаційне господарство України	2	0,5
2	Тема 2. Лікувально-курортне господарство України	2	0,5
3	Тема 3. Технологія функціонування санаторно-курортної діяльності	2	1
4	Тема 4. Територіальна організація санаторно-курортного лікування	4	1
5	Тема 5. Курорти України	4	1
Всього:		14	4

6. Теми практичних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Рекреаційне господарство України	8	10
2	Тема 2. Лікувально-курортне господарство України	8	10
3	Тема 3. Технологія функціонування санаторно-курортної діяльності	12	16
4	Тема 4. Територіальна організація санаторно-курортного лікування	12	18
5	Тема 5. Курорти України	20	26
Всього:		60	80

9. Індивідуальні завдання

1. Бальнеологічні курорти Закарпатської області.
2. Бальнеологічні курорти Криму.
3. Бальнеологічні курорти Львівської області.
4. Бальнеологічні курорти Одеської області.
5. Бальнеологічні курорти Південної України.
6. Бальнеологічні курорти Північної України.
7. Бальнеологічні курорти Східної України.
8. Бальнеологічні курорти Українських Карпат.
9. Бальнеологічні курорти Центральної України.
10. Грязелікування в АР Крим.
11. Грязелікування в Українських Карпатах.
12. Грязелікування в Центральній Україні.
13. Грязелікування на узбережжях морів.
14. Грязелікування у Східній Україні.
15. Загальна характеристика мінеральних вод АР Крим.
16. Загальна характеристика мінеральних вод Закарпатської області.
17. Загальна характеристика мінеральних вод Івано-Франківської області.
18. Загальна характеристика мінеральних вод Львівської області.
19. Загальна характеристика мінеральних вод Одеської області.
20. Загальна характеристика мінеральних вод Полтавської області.
21. Загальна характеристика мінеральних вод Тернопільської області.
22. Загальна характеристика мінеральних вод Хмельницької області.
23. Загальна характеристика мінеральних вод Чернівецької області.
24. Оздоровчо-рекреаційні ресурси АР Крим.
25. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Вінницької області.
26. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Волинської області.
27. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Дніпропетровської області.
28. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Донецької області.
29. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Житомирської області.
30. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Закарпатської області.
31. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Запорізької області.
32. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Івано-Франківської області.
33. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Київської області.

34. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Кіровоградської області.
35. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Луганської області.
36. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Львівської області.
37. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Миколаївської області.
38. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Одеської області.
39. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Полтавської області.
40. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Рівненської області.
41. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Сумської області.
42. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Тернопільської області.
43. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Харківської області.
44. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Херсонської області.
45. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Хмельницької області.
46. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Черкаської області.
47. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Чернівецької області.
48. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Чернігівської області.
49. Оздоровчо-рекреаційні ресурси м. Севастополя.
50. Особливості кліматолікування в Кримських горах.
51. Особливості кліматолікування в Подільських Товтрах.
52. Особливості кліматолікування в Українських Карпатах.
53. Особливості кліматолікування на Закарпатті.
54. Особливості кліматолікування на Поділлі.
55. Особливості кліматолікування на Поліссі.
56. Особливості кліматолікування на узбережжях Чорного та Азовського морів.
57. Особливості кліматолікування у Передкарпатті.
58. Особливості кліматолікування у Придеснянні.
59. Особливості кліматолікування у Придніпров'ї.
60. СПА-курорти України.

10. Методи навчання

1. Група методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - 1.1. Підгрупа за джерелом передачі навчальної інформації:
    - словесні методи - розповідь-пояснення, бесіду, лекцію.
    - наочні методи - ілюстрація, демонстрація
    - практичні методи: досліди, вправи, навчальна праця. Лабораторні та практичні роботи, твори, реферати учнів
  - 1.2. Підгрупа за логікою передачі та сприймання навчальної інформації:
    - Індуктивні методи. Втілюються за принципом: від часткового до загального, від конкретного до абстрактного.
    - Дедуктивний метод активніше розвиває абстрактне мислення, сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень.
  - 1.3. Підгрупа за ступенем самостійного мислення студентів у процесі оволодіння знаннями, формуванням умінь і навичок:
    - репродуктивні методи – відтворена репродукція як засіб повторення готових зразків або робота за готовими зразками;
    - творчі, проблемно-пошукові методи визначають порівняно вищий щабель процесу навчання, особливо там, де він організований на вищому, ніж у масовій школі, рівні. Проблемно-пошукова методика, на відміну від репродуктивної, пояснювально-ілюстративної, має спиратися на самостійну, творчу пізнавальну діяльність студентів.
  - 1.4. Підгрупа за ступенем керівництва навчальною роботою:
    - навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота в аудиторії;
    - самостійна робота студентів поза контролем учителя – самостійна робота вдома.
2. Група методів стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - 2.1. Підгрупа методів стимулювання інтересу до навчання:

- створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу (використання пізнавальних ігор, цікавих пригод, гумористичних уривків, перегляд навчальних телепередач, кінофільмів);
- пізнавальні ігри як метод для стимулювання та формування інтересу до знань (ігри-подорожі, вікторини тощо);
- навчальні дискусії як інтерес до предмету;
- аналіз життєвих ситуацій як метод застосування теоретичних знань на практиці.

2.2. Підгрупа методів стимулювання обов'язку й відповідальності:

- роз'яснення мети навчального предмета – метод стимулювання, основним правилом якого є: «Це згодиться в житті», «Без цього не можна бути освіченою та культурною людиною», «У майбутньому це стане тобі необхідним»;
- вимоги до вивчення предмета (орфографічні, дисциплінарні, організаційно-педагогічні). Їх виконання привчає учнів до дисциплінованості, що є головним у використанні цих методів, хоча даний аспект вивчено в дидактиці недостатньо;
- заохочення та покарання в навчанні: оцінка студента за успіхи, усне схвалення та осуд педагога. Внутрішній закон кожного педагога – не користуватись антипедагогічними прийомами: виведення з заняття, виставлення негативної оцінки за поведінку, фізичне покарання тощо.

3. Група методів контролю, самоконтролю, взаємоконтролю, корекції та взаємокорекції:

- соціальні, пов'язані з готовністю брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень у суспільному житті, у врегулюванні конфліктів ненасильницьким шляхом, у функціонуванні й розвитку демократичних інститутів суспільства;
- полікультурні – стосуються розуміння несхожості людей, взаємоповаги до їхньої мови, релігії, культури тощо;
- комунікативні – передбачають опанування важливого в роботі та суспільному житті усного й писемного спілкування, оволодіння кількома мовами;
- інформаційні, зумовлені зростанням ролі інформації в сучасному суспільстві та передбачають оволодіння інформаційними технологіями, уміннями здобувати, критично осмислювати та використовувати різноманітну інформацію;
- саморозвитку та самоосвіти, пов'язані з потребою та готовністю постійно навчатися як у професійному відношенні, так і в особистому та суспільному житті;
- компетенції, що реалізуються у прагненні та здатності до раціональної продуктивної, творчої діяльності.

4. Група бінарних, інтегрованих (універсальних) методів навчання:

- бінарні – подвійні, коли метод і форма зливаються в єдине ціле або два методи поєднуються в один;
- інтегровані (універсальні) – це поєднання трьох-п'яти методів у єдине ціле під час організації навчання.

11. Методи контролю

- 1) усне опитування на семінарських заняттях;
- 2) письмові контрольні роботи;
- 3) індивідуальні завдання;
- 4) екзаменаційні письмові завдання та усне опитування (підсумковий тестовий контроль).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Підеумковий тестовий контроль	Сума
Поточний контроль							Практичні завдання		Тестовий контроль			
Сем 1	Сем 2	Сем 3	Сем 4	Сем 5	Сем 6	Сем 7	ПР 1	ПР 2	ТК-1	ТК-2		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Max= 40							Max= 30		Max= 10		20	100

Виконання курсової роботи (згідно затверджених тем магістерських проектів)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Клапчук В.М., Ковальська Л.В. Курортна справа : організація, територіальне планування, система управління: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 400 с.
2. Курортна справа (самостійна робота студентів) : Навчально-методичний посібник / [Клапчук В.М. та ін.] / [За ред. проф. В.М. Клапчука] / Факультет туризму, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ : «Фоліант», 2018. 147 с.
3. Клапчук В.М., Мендела І.Я. Курортна справа : організація, територіальне управління, стратегічне планування: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2018. 278 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Географічна енциклопедія України : [у 3-х томах]. К. : УРЕ, 1988–1993.
2. Иванов В.В., Невраев Г.А. Генетическая классификация лечебных грязей (пелоидов). Материалы по изучению лечебных грязей, грязевых озер и месторождений. М. : Недра, 1963. С. 9–26.
3. Иванов В.В., Невраев Г.А., Фомичев М.М. Каталог грязевых месторождений СРСР/ М. : Недра, 1970. 168 с.
4. Иванов В.В., Невраев Г.А. [Классификация](#) подземных минеральных [вод](#). М., 1964. 167 с.
5. Кадастр минеральных вод СССР. М., 1987 р.
6. Курортні ресурси України. К. : ТАМЕД, 1999.
7. Курорты : Энцикл. словарь / [Гл. ред. Е.И. Чазов]. М. : Сов. энциклопедия, 1988.
8. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Івано-Франківськ, 2001. 324 с.

Допоміжна

1. Закон України «Про курорти». ВВР, 2005.
2. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». ВВР, 2000. № 36. Ст. 299.
3. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля. ВВР, 2017. № 29. Ст. 315). [Із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 199-IX від 17.10.2019](#), ВВР, 2019, № 51, ст.377 [№ 733-IX від 18.06.2020](#)].
4. [Основи законодавства України про охорону здоров'я](#). ВВР, 1993. № 4. Ст. 19.
5. Кодекс України про надра. ВВР, 1994. № 36. Ст. 340.
6. Наказ МОЗ України «Про затвердження Інструкції по створенню і веденню Державного кадастру природних лікувальних ресурсів. 23.09.2009 № 687. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-10#Text>
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методів їх використання». – 02.06.2003. № 243.

15. Інформаційні ресурси

1. Клапчук В.М. Основи санаторно-курортної справи : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2012. 136 с.
2. Клапчук В.М. Світовий туризм і готельне господарство : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2012. 143 с.
3. Клапчук В.М. Географія курортів світу : Навчально-методичний посібник. / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника : Електронний ресурс. Івано-Франківськ, 2012.
4. Клапчук В.М., Мендела І.Я. Курортна справа : організація, територіальне управління, стратегічне планування: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2020. 278 с. (Електронне видання).